

Apáczai 2022

APÁCZAI CSERE JÁNOS NEMZETKÖZI MAGYAR NYELV, IRODALOM ÉS
KULTÚRA TANTÁRGYVERSENY

2023. május 12., Temesvár

9–10. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő 3 óra

I. TÉTEL

(45 pont)

„Lucifer a felvilágosodás terméke és már nem keresztény ördög, amennyiben radikálisan kilép a keresztény érvelésrendszerből, és a szekularizáció* elkerülhetetlenségével szembesíti Istent. De azt is belátja, hogy az ember homo religiosus marad, amíg él, így az istenhit helyébe a tudományvallásnak kell lépnie.

A diktatúrák strukturálisan a legvallásosabb korok, Isten trónfosztása és száműzése is alapvetően vallásos tett, és annak a hatalmi szorongásnak a beismerése, hogy a száműzött bizonyosan vissza fog térni, és ítélni fog eleveneket és holtakat. [...] Lucifer világa – talán Madách szerint is – a tudományvallás: modernista kísérlet, ami a materialista dialektikát alapozza meg, a szükséges antagonizmusok pusztító ideológiáját.”

(Visky András: Az ember tragédiája mint theatrum theologicum)

*szekularizáció az a folyamat, amelynek során a természetfeletti, vallásos hit a társadalomban visszaszorul, az emberek egyre jobban elfordulnak az egyháztól, és a világ működésére a hit helyett racionális, tudományos magyarázatokat fogadnak el.

Az alábbi szövegrészlet és olvasmányélményeid alapján írd 1,5–2 oldalas összefüggő szöveget Lucifer alakja Madách teremtéstörténetében címmel!

AZ ÚR

S te, Lucifer, hallgatsz, önhittén állsz,

Dicséretemre nem talál-sz-e szót,

Vagy nem tetszik tán, amit alkoték?

LUCIFER

S mi tessék rajta? Hogy néhány anyag

Más-más tulajdonokkal felruházva,

Miket előbb, hogyses nyilatkozána,

Nem is sejtettél bennök, úgy lehet,

Vagy, ha igen, másítani nincs erőd,

Néhány golyóba összevissza gyúrva,

Most vonzza, úzi és taszítja egymást,

Míg minden megtelt, míg minden kihült,

És megmarad a semleges salak. –

Az ember ezt, ha egykor ellesi,

Vegykonyhájában szintén megteszi. –

Te nagy konyhádba helyzéd embered,

S elnézed néki, hogy kontárkodik,

Kotyvaszt s magát istennek képzeli.

De hogyha elfecsérli s rontja majd

A főztet, akkor gyúlsz késő haragra.

Pedig mit vársz mást egy műkedvelőtől? –

Aztán mi végre az egész teremtés?

Dicsőségedre írtál költeményt,

Néhány féregben öntudatra kél,

Beléhelyezted egy rossz gépezetbe,

És meg nem únod véges-végtelen,

Hogy az a nóta mindig úgy megyen.

Méltó-e ilyen aggastyánhoz e

Játék, melyen csak gyermekszív hevülhet?

Ministerul Educației, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Olimpiada Internațională de Limba, Literatură și Cultura Maghiară „Apáczai Csere János”

clasa a IX-a, clasa a X-a

Subiect

Apáczai 2022

Hol sárba gyúrt kis szikra mímeli
Urát, de torzalak csak, képe nem;
Végzet, szabadság egymást üldözi,
S hiányzik az összhangzó értelem. -
AZ ÚR
Csak hódolat illet meg, nem bírálát.
LUCIFER
Nem adhatok mást, csak mi lényegem.
Az angyalokra mutatva
Dicsér eléggé e hitvány sereg,
És illik is, hogy ők dicsérjenek.
Te szülted őket, mint árnyát a fény,
De mindöröktől fogva élek én.
AZ ÚR
Hah, szemtelen! Nem szült-e az anyag,
Hol volt köröd, hol volt erőd előbb?
LUCIFER
Ezt tőled én is szintúgy kérdehetem.
AZ ÚR
Én végtelen időtől tervezem,
S már bennem élt, mi mostan létesült.
LUCIFER
S nem érzéd-e eszméid közt az úrt,
Mely minden létnek gátjaul vala,
S teremni kényszerültél általa?
Lucifer volt e gátnak a neve,
Ki a tagadás ősi szelleme. -
AZ ÚR
Hah, pártos szellem! El előlem, el,
Megsemmisíthetnélek, de nem teszem,
Győztél felettem, mert az végzetem,
Hogy harcaimban bukjam szüntelen,
De új erővel felkeljek megint.
Te anyagot szültél, én tért nyerék,
Az élet mellett ott van a halál,
A boldogságnál a lehangolás,
A fénynél árnyék, kétség és remény. -
Ott állok, látod, hol te, mindenütt,

S ki így ösmérlek, még hódoljak-e?
Számúzve minden szellemkapcsolatból
Küzdj a salak közt, gyűlölt idegen.
S rideg magányod fájó érzetében
Gyötörjön a végetlen gondolat:
Hogy hasztalan rázod porláncodat,
Csatád hiú az Úrnak ellenében.
LUCIFER
Nem úgy, ily könnyen nem löksz el magadtól,
Mint hitvány eszközt, mely felesleges lett. -
Együtt teremténk: osztályrészemet
Követelem.
AZ ÚR (gúnnyal)
Legyen, amint kívánod.
Tekints a földre, Éden fái közt
E két sudar fát a kellő középén
Megátkozom, aztán tiéd legyen.
LUCIFER
Fukar kezekkel mérsz, de hisz nagy úr vagy -
S egy talpalatnyi föld elég nekem.
Hol a tagadás lábát megveti,
Világodat meg fogja dönteni.
Indul
ANGYALOK KARA
El Isten színétől, megátkozott,
Hozsán' az Úrnak, ki törvényt szabott. -
(Madách Imre: Az ember tragédiája, Első szín)
Te, Lucifer meg, egy gyűrű te is
Mindenségemben – működjél tovább:
Hideg tudásod, dőre tagadásod
Lesz az élesztő, mely forrásba hoz,
S eltántoritja bár – az mit se tesz –
Egy percre az embert, majd visszatér.
De bűnhődésed végtelen leend,
Szünetlen látva, hogy, mit rontni vágyol,
Szép és nemesnek új csirája lesz. -
(Madách Imre: Az ember tragédiája, Tizenötödik szín)

II. TÉTEL

(45 pont)

Írj 1,5–2 oldalas novellaszerű teremtéstörténetet a bibliai motívumokat felhasználva!

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont

Ministerul Educației, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
Olimpiada Internațională de Limba, Literatură și Cultura Maghiară „Apáczai Csere János”
clasa a IX-a, clasa a X-a

Subiect